

Folkpartiets valmanifest 1976:

SOCIALA REFORMER UTAN SOCIALISM.

Folkpartiet arbetar för ett samhälle som i viktiga avseenden skiljer sig från dagens:

- 1 Koncentrationen av makt och inflytande på få händer ska ersättas av närdemokrati i samhälls- och arbetsliv.
- 2 Könnsfördomar måste ersättas av jämställdhet mellan kvinnor och män.
- 3 Arbetslivet ska ta större hänsyn till individen.
- 4 Samhället ska ha resurser att erbjuda en mänsklig vård åt dem som behöver.
- 5 Den snabba ökningen av energiförbrukningen bör ersättas av en miljömedveten hushållning.
- 6 Solidariteten med jordens fattiga folk måste ta sig konkreta uttryck i arbete för en ny ekonomisk världsordning.

I detta valmanifest redovisas ett antal konkreta krav som Folkpartiet arbetar för. Vi kommer att fortsätta att driva dem under nästa mandatperiod. I de allra flesta fall har kraven hittills stött på motstånd från ett eller flera av de andra partierna. Det är naturligt att ta upp de förslag som andra motsätter sig. För att förverkliga dem behöver vi ju ökat stöd från väljarna.

Manifestet redovisar inte de ståndpunkter om vilka det råder bred politisk enighet. Dit hör framförallt vårt lands neutrala utrikespolitik och värnet om den fulla sysselsättningen. Manifestet hade kunnat göras avsevärt längre. Men de här kraven är tillräckliga för att visa: det behövs ett förstärkt liberalt inflytande i svensk politik.

För sociala reformer.

1. **Jobb åt alla - satsa på hela näringslivet.** Stimulera investeringarna. Lägg om den ensidiga näringspolitiken så att även mindre företag kan överleva. Satsa på exporten för balans i våra utrikesaffärer. Garantera arbete, utbildning eller praktik åt alla unga.
2. **Trygghet vid arbetslöshet.** Arbetslöshetsförsäkring åt alla.
3. **Rättvisa åt kvinnorna.** Diskriminering av kvinnor måste upphöra. Lag mot könsdiskriminering.
4. **Familjepolitik för jämställdhet och valfrihet.** Snabb utbyggnad av daghem. Rätt till kortare arbetstid för småbarnsföräldrar med ersättning för inkomstbortfallet. Vårdnadsbidrag som är obeskattat och lika för varje barn.
5. **Mänskligare sjukvård.** Landstingen måste få resurser att bygga ut långtidsvården, utöka hemsjukvården och anställa mer personal. Minst 20 000 nya platser i långtidsvården fram till 1985. Öka kraftigt antalet platser i vårdutbildningen.
6. **Husläkare.** Den öppna vården bör bygga på ett system med husläkare åt alla. Människor ska kunna veta vart de ska vända sig när de blir sjuka.
7. **Bekämpa alkoholskadorna.** Riksdagen bör anta ett samlat program för att den ökande alkoholkonsumtionen ska kunna pressas tillbaka. Stödet till ideella initiativ både i fråga om upplysning och vårdinsatser bör byggas ut.
8. **Anpassa arbetslivet till människorna.** Bekämpa dåliga och farliga arbetsmiljöer.

Människor ska inte behöva få sin hälsa förstörd genom gifter i jobbet. Öka resurserna - bl a med ett centralt laboratorium - för att pröva och i tid stoppa kemiska ämnen som hotar hälsan. Anpassa arbetsplatser, bostäder, offentliga platser och transportmedel också till de handikappades behov.

9. **Aktivitet och trygghet för de äldre.** Öka möjligheterna att stegvis trappa ned yrkesverksamheten och arbeta vidare efter 65 för dem som vill det. Pensionärerna ska få behålla mer av sina extrainkomster. Utjämna skillnaden i pension mellan gifta och ogifta. Rättvisa åt statspensionärerna.
10. **Bättre skattesystem.** Mildrade marginalsatser för människor med vanliga inkomster - det minskar inflationen. Inflationsskyddade skatteskalor. Men inga skattesänkningar som drabbar omsorgen om de svaga i samhället.
11. **Regional balans.** En ny transportpolitik byggd på "trafik i samverkan" där man tar bättre vara på trafikmedlens olika fördelar. Satsa på järnvägarna - nej till nedläggningspolitiken. Bygg ut sysselsättningsstödet, så att regionalpolitiken mer direkt inriktas på att stimulera fram jobb.

Mot maktkoncentration.

12. **Motverka byråkratiseringen.** Kraftfulla insatser mot krångel, blankettraseri och obegripligt myndighetspråk. Förenkla deklARATIONEN för vanliga löntagare. Ökad rättssäkerhet.
13. **Minska centralstyrningen.** Sprid makten från ämbetsverken. Låt lärare, elever och föräldrar bestämma mer i skolan. Nej till förstatligande av läromedelsproduktionen. Sprid beslutsrätten inom vårdområdet till kommuner och landsting, personal och patienter.
14. **Dags för verklig arbetsdemokrati.** Medbestämmande för de anställda i företag och förvaltning. Ja till den nya arbetsrätten. Nej till förstatligande och planhushållning. Ny aktiebolagslag.
15. **Löntagarna bör få lagfäst rätt till andel i företagets kapitalbildning.** Det skulle bli leda till en jämnare förmögenhetsfördelning. Systemet måste utformas så att det stärker en decentraliserad ekonomi. Nej till meidnerfonderna som ersätter en gammal maktkoncentration med en ny.
16. **Motverka sammanslagningarna i näringslivet.** Hårdare lagstiftning mot monopol och karteller för att skydda konsumenterna. Begränsa möjligheterna att använda de skattefria stiftelserna för maktkoncentration. Avskaffa möjligheten att utan insyn befria från reavinstskatt vid sammanläggningar av företag.
17. **Stoppa utstampningen av småföretag.** Slopas den allmänna arbetsgivaravgiften (löneskatten) för fem anställda i varje företag. Se till att familjeföretagen klarar skatteproblemen vid generationsskiftet.
18. **Se upp med mygelekonomin.** Staten ska stifta lagar för företagets verksamhet, inte delta i alla detaljbeslut. Nej till statliga och kommunala representanter i bolagsstyrelserna.
19. **Mer demokrati i kommunerna.** Direktvalda kommunalråd. Rådgivande folkvalda kommunalråd. Låt de folkvalda landstingen ta över uppgifter från de statliga länsstyrelserna. Utökad boendedemokrati - vidgade möjligheter för boende att äga sina bostäder, stärk hyresgästernas ställning lokalt, låt den enskilde hyresgästen bestämma mer över sin bostad.

- 20. Satsa på ett levande föreningsliv.** Förbättra arbetsvillkoren för ideella föreningar och samfund. Avdragsrätt för gåvor till ideella och humanitära ändamål. Staten ska stödja folkrörelserna - inte styra dem.
- 21. Ökad mångfald i tidningar, radio och TV.** Bryt radio-TV-monopolet. Särskilda bolag för TV 1, TV 2 och ljudradion. Ge församlingar, fackföreningar, byalag och andra frihet att starta lokala radiosändare. Nej till reklam i radio och TV. Förbättra presstödet och avskaffa skatten på tidningsannonser.
- 22. Fri- och rättigheterna ska skyddas i grundlag.** Yttrandefrihet, mötesfrihet och andra för vår demokrati avgörande friheter ska inte kunna inskränkas över en natt med en rösts majoritet.
- 23. Skydda individen i datasamhället.** Begränsa antalet centrala personregister. Hårdare lagstiftning för att hindra att känsliga uppgifter om den enskilde bollas mellan olika myndigheter. Ge facket rätt att överklaga beslut om tillstånd för företag att inrätta personregister på data.
- 24. Nej till kollektivanslutning till politiskt parti.** Varje människa ska själv bestämma om han eller hon ska gå med i ett politiskt parti. Facklig solidaritet - politisk frihet.

Ansvar för framtiden.

- 25. Spara energi - det enda miljövänliga.** Det är nödvändigt att satsa hårdare på sparande, t ex bättre isolering och energisnåla processer i näringslivet. Energibeskattningen måste därför göras effektivare. Mer forskning om alternativa energikällor. Inga nya kärnkraftverk bör byggas, utöver dem det tidigare rått stor enighet om, innan mer kunskap vunnits om säkerhetsfrågorna.
- 26. Motarbeta miljöförstöringen.** Skärpta reningskrav, t ex i fråga om svavelutsläpp. Förbjud oljeutsläpp i Östersjön. Satsa på återanvändning. Vidgade möjligheter att överklaga beslut om miljöförstöring. Tillräckliga skäl för att exploatera Ranstad har inte framkommit.
- 27. Internationell solidaritet.** Ny ekonomisk världsordning - ökad u-hjälp och motstånd mot importbegränsningar som drabbar u-länderna.

Sociala reformer utan socialism

Folkpartiet.